

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

16 ianuarie 2019*

„Recurs – Controlul operațiunilor de concentrare între întreprinderi – Achiziționarea TNT Express de către UPS – Decizie a Comisiei prin care operațiunea de concentrare este declarată incompatibilă cu piața internă și cu funcționarea Acordului privind SEE – Model econometric elaborat de Comisie – Necomunicarea modificărilor aduse modelului econometric – Încălcarea dreptului la apărare”

În cauza C-265/17 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 16 mai 2017,

Comisia Europeană, reprezentată de T. Christoforou, de N. Khan, de H. Leupold și de A. Biolan, în calitate de agenți,

recurentă,

celelalte părți din procedură fiind:

United Parcel Service, Inc., cu sediul în Atlanta, Georgia (Statele Unite), reprezentată de A. Ryan, solicitor, de F. Hoseinian, avocat, de W. Knibbeler, de S.A. Pliego, de P. van den Berg, avocat, și de F. Roscam Abbing, avocate,

reclamantă în primă instanță,

FedEx Corp., cu sediul în Memphis, Tennessee (Statele Unite), reprezentată de F. Carlin, barrister, de G. Bushell, solicitor, și de N. Niejahr, Rechtsanwältin,

intervenientă în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, vicepreședintă a Curții, îndeplinind funcția de președinte al Camerei întâi, domnii A. Arabadjiev, E. Regan, C.G. Fernlund (raportor) și S. Rodin, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 25 iulie 2018,

* Limba de procedură: engleza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Comisia Europeană solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 7 martie 2017, United Parcel Service/Comisia (T-194/13, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2017:144), prin care acesta a anulat Decizia C(2013) 431 a Comisiei din 30 ianuarie 2013 privind declararea unei concentrări ca fiind incompatibilă cu piața internă și cu funcționarea Acordului privind SEE (cazul COMP/M.6570 – UPS/TNT Express) (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Istoricul litigiului

- 2 Reiese din hotărârea atacată că United Parcel Service Inc. (denumită în continuare „UPS”) și TNT Express NV (denumită în continuare „TNT”) sunt două societăți prezente pe piețele serviciilor internaționale de curierat expres pentru livrarea coletelor mici.
- 3 La 15 iunie 2012, UPS a notificat Comisiei proiectul său de achiziționare a TNT, în aplicarea articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2004, L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201).
- 4 La 30 ianuarie 2013, Comisia a adoptat decizia în litigiu. Comisia a declarat că concentrarea notificată era incompatibilă cu piața internă și cu Acordul privind Spațiul Economic European din 2 mai 1992 (JO 1994, L 1, p. 3), după ce a constatat că aceasta ar reprezenta un obstacol semnificativ în calea concurenței efective pe piața serviciilor în cauză în 15 state membre, și anume în Bulgaria, în Republica Cehă, în Danemarca, în Estonia, în Letonia, în Lituania, în Ungaria, în Malta, în Țările de Jos, în Polonia, în România, în Slovenia, în Slovacia, în Finlanda și în Suedia.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 5 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 5 aprilie 2013, UPS a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu. În susținerea acestei acțiuni, UPS invoca în special un motiv întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare prin care îi reproșa Comisiei că a adoptat decizia în litigiu bazându-se pe un model econometric diferit de cel care a făcut obiectul unei dezbateri în contradictoriu în cursul procedurii administrative.
- 6 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a admis acest motiv și a anulat decizia în litigiu.

Concluziile părților

- 7 Comisia solicită Curții:
 - anularea hotărârii atacate;
 - trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal și
 - soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată aferente prezentei cauze.
- 8 UPS solicită Curții:
 - declararea recursului ca inadmisibil și/sau inoperant sau

- respingerea sa în totalitate sau,
- în subsidiar, soluționarea cauzei prin menținerea dispozitivului hotărârii atacate și efectuarea unei înlocuiri a motivelor și
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată aferente prezentului recurs și procedurii în fața Tribunalului.

Cu privire la recurs

Cu privire la admisibilitate

- 9 Cu titlu introductiv, UPS arată că, din cauza anumitor erori de procedură, recursul trebuie respins ca inadmisibil și, în orice caz, ca inoperant.
- 10 În primul rând, UPS susține că Comisia critică anumite constatări factuale efectuate de Tribunal în hotărârea atacată, fără a invoca totuși o denaturare a faptelor.
- 11 Trebuie amintit în această privință că, potrivit articolului 256 TFUE și articolului 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, recursul se limitează la chestiuni de drept. În consecință, Tribunalul este singurul competent să constate și să aprecieze faptele pertinente, precum și să aprecieze elementele de probă. Aprecierea faptelor și a elementelor de probă nu constituie, așadar, cu excepția cazului denaturării acestora, o chestiune de drept supusă ca atare controlului Curții în cadrul unui recurs (Hotărârea din 26 ianuarie 2017, Masco și alții/Comisia, C-614/13 P, EU:C:2017:63, punctul 35, precum și jurisprudența citată).
- 12 În speță, trebuie să se constate că erorile de drept invocate de Comisie în susținerea recursului privesc respectarea normelor procedurale de către Tribunal, precum obligația de a-și motiva deciziile și de a statua cu privire la motivele și la argumentele cu care este sesizat. Comisia contestă în plus motivele prin care Tribunalul a concluzionat că aceasta ar fi trebuit să comunice modificările aduse modelului econometric în cursul procedurii administrative, precum și consecințele juridice ale unei astfel de lipse a comunicării asupra validității deciziei în litigiu. Contrar afirmațiilor UPS, criticile astfel adresate de Comisie împotriva hotărârii atacate nu vizează constatări factuale, ci se referă la diverse erori de drept pe care le-ar fi săvârșit Tribunalul.
- 13 UPS susține, în al doilea rând, că recursul este inadmisibil, întrucât Comisia se limitează, în special în primele două aspecte ale primului său motiv, să repete argumentarea pe care Tribunalul a respins-o, în special la punctele 176, 181, 185, 186, 198 și 203-209 din hotărârea atacată.
- 14 Este adevărat că un recurs este inadmisibil în măsura în care se limitează să repete motivele și argumentele care au fost deja prezentate în fața Tribunalului, inclusiv cele întemeiate pe fapte respinse expres de această instanță. Așadar, un astfel de recurs constituie, în realitate, o cerere prin care se urmărește o simplă reexaminare a cererii introductive depuse la Tribunal, ceea ce nu este de competența Curții în cadrul unui recurs (Hotărârea din 10 noiembrie 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital/Comisia, C-449/14 P, EU:C:2016:848, punctul 28).
- 15 În schimb, dacă un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii efectuată de Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul procedurii de recurs. Astfel, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze în acest mod în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura respectivă ar fi lipsită de o parte din sensul său (Hotărârea din 10 noiembrie 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital/Comisia, C-449/14 P, EU:C:2016:848, punctul 29).

- 16 În speță, contrar susținerilor UPS, Comisia nu se limitează, în recursul său, să reproducă argumentarea pe care a dezvoltat-o în primă instanță. Astfel, Comisia critică motivele de drept reținute de Tribunal în hotărârea atacată, în special prin intermediul primelor două aspecte ale primului său motiv de recurs, prin care aceasta reproșează Tribunalului că a omis să statueze asupra anumitor argumente ale apărării sale.
- 17 În al treilea rând, UPS invocă faptul că recursul trebuie în orice caz să fie respins ca inoperant, întrucât nu poate conduce la trimiterea cauzei la Tribunal spre rejudecare, după cum solicită Comisia. Astfel, în ipoteza în care recursul ar fi admis, UPS solicită Curții să mențină, printr-o înlocuire a motivelor, anularea deciziei în litigiu din cauza lipsei de motivare a acesteia și a încălcării dreptului la apărare de către Comisie.
- 18 În această privință, este suficient să se arate că problema dacă un recurs este, în totalitate sau în parte, inoperant ține nu doar de examinarea admisibilității acestui recurs, ci de cea a temeiniciei sale.
- 19 Ținând cont de aceste elemente, este necesar să se respingă în totalitate argumentația UPS care urmărește să conteste admisibilitatea recursului și a anumitor motive ale acestuia.

Cu privire la fond

- 20 În susținerea recursului, Comisia invocă patru motive. În esență, prin aceste motive, ale căror multiple aspecte se suprapun parțial, Comisia reproșează Tribunalului că a săvârșit trei erori de drept. Primele două se referă la încălcarea dreptului la apărare, precum și la consecințele care decurg din aceasta, iar a treia vizează încălcarea obligației Tribunalului de a-și motiva deciziile.

Cu privire la încălcarea dreptului la apărare

– Argumentația părților

- 21 Comisia, prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale primului motiv al recursului, contestă motivul de la punctul 209 din hotărârea atacată, potrivit căruia „Comisia nu poate invoca faptul că nu avea obligația de a comunica reclamantei modelul final al analizei econometrice înainte de adoptarea deciziei [în litigiu]”.
- 22 Comisia neagă existența unei astfel de obligații.
- 23 În primul rând, Comisia consideră, după stadiul comunicării privind obiecțiunile, că nu este obligată să divulge eventualele aprecieri intermediare ulterioare ale aspectelor pe care și-a întemeiat obiecțiunile, aceste aprecieri putându-se schimba în cursul procedurii. În speță, analiza raportului dintre nivelul de concentrare și prețuri ar fi fost realizată pe baza datelor furnizate de UPS și de TNT. Metodologia prin care aceste date au fost evaluate prin intermediul unui model econometric ar fi fost ajustată ținând cont de argumentele UPS. Punerea în discuție a aprecierii Comisiei cu privire la aceste date s-ar referi nu la dreptul la apărare, ci la analiza temeiniciei deciziei în litigiu.
- 24 În al doilea rând, Comisia contestă motivele de la punctele 199 și 200 din hotărârea atacată, pe care Tribunalul s-a întemeiat pentru a considera, la punctul 209 din această hotărâre, că Comisia avea obligația de a comunica UPS versiunea finală a modelului înainte de a adopta decizia în litigiu. Aceasta susține că trimiterea la Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctul 61), la punctul 200 din hotărârea atacată, nu este relevantă. Astfel, ar rezulta din această hotărâre că, deși Comisia nu poate reține în decizia sa finală alte obiecțiuni decât cele care au fost comunicate întreprinderilor, respectiva comunicare rămâne provizorie și susceptibilă de modificări, singura obligație în această privință fiind motivarea deciziei finale.

- 25 În ceea ce privește trimiterea la Hotărârea din 9 martie 2015, Deutsche Börse/Comisia (T-175/12, nepublicată, EU:T:2015:148, punctul 247), la punctul 199 din hotărârea atacată, Comisia consideră de asemenea că aceasta nu este relevantă. Astfel, în această hotărâre, Tribunalul ar fi respins argumentul întemeiat pe o încălcare a dreptului la apărare, pentru motivul că Comisia nu are obligația de a menține aprecierile făcute în comunicarea privind obiecțiunile și nici de a explica, în decizia finală, eventualele diferențe în raport cu aprecierile făcute în această comunicare.
- 26 În al treilea rând, Comisia susține că abordarea urmată de Tribunal este incompatibilă cu economia și cu termenele Regulamentului nr. 139/2004. Tribunalul ar fi lăsat să se înțeleagă, în hotărârea atacată, că Comisia trebuie să divulge părților care fac notificarea toate considerațiile sale interne înainte de a-și adopta decizia. Or, potrivit articolului 17 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 802/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2004, L 133, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 2, p. 3), dreptul de acces la dosar nu se extinde la documentele interne ale Comisiei. O astfel de abordare, pe care Tribunalul nu a limitat-o totuși la analizele econometrice, ar risca să pună în pericol procedura de control al concentrărilor, care este supusă unor termene foarte scurte.
- 27 UPS respinge această argumentație.

– *Aprecierea Curții*

- 28 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că respectarea dreptului la apărare constituie un principiu general al dreptului Uniunii care își găsește aplicarea atunci când administrația își propune să adopte față de o persoană un act care îi cauzează un prejudiciu (Hotărârea din 18 decembrie 2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, punctul 36).
- 29 Pentru procedurile de control al operațiunilor de concentrare, acest principiu este consacrat la articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004, precum și, mai detaliat, la articolul 13 alineatul (2) din Regulamentul nr. 802/2004. Aceste ultime dispoziții impun în special comunicarea în scris a obiecțiunilor Comisiei părților care fac notificarea, cu stabilirea termenului în care acestea pot informa în scris Comisia cu privire la comentariile lor (Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctul 62).
- 30 Aceste dispoziții sunt completate cu cele referitoare la accesul la dosar, care constituie corolarul principiului respectării dreptului la apărare (Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, EU:C:2004:6, punctul 68). Astfel, reiese din articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004 și din articolul 17 din Regulamentul nr. 802/2004 că accesul la dosar este permis părților direct implicate, care au fost informate cu privire la obiecțiuni, sub rezerva, în special, a respectării interesului legitim al întreprinderilor în protejarea secretelor lor de afaceri, cu condiția ca acest acces la documente să nu se extindă nici asupra informațiilor confidențiale, nici asupra documentelor interne ale Comisiei sau ale autorităților competente ale statelor membre.
- 31 Respectarea dreptului la apărare înainte de adoptarea unei decizii în materie de control al concentrărilor impune, așadar, ca părților care au făcut notificarea să li se dea posibilitatea de a-și face cunoscut în mod util punctul de vedere cu privire la realitatea și la relevanța tuturor elementelor pe care Comisia intenționează să își întemeieze decizia [a se vedea prin analogie Hotărârea din 22 octombrie 2013, Sabou (C-276/12, EU:C:2013:678), punctul 38 și jurisprudența citată].
- 32 În ceea ce privește modelele econometrice folosite în cadrul procedurilor de control al operațiunilor de concentrare, trebuie amintit că analiza prospectivă necesară în materie constă în a examina în ce măsură o astfel de operațiune ar putea modifica factorii care influențează starea concurenței pe piețele

afectate. Acest tip de analiză impune imaginarea diverselor înlănțuiri de la cauză la efect, pentru a le reține pe cele a căror probabilitate este cea mai puternică (Hotărârea din 15 februarie 2005, Comisia/Tetra Laval, C-12/03 P, EU:C:2005:87, punctele 42 și 43).

- 33 În acest scop, recurgerea la modele econometrice permite să se finalizeze înțelegerea operațiunii proiectate, prin identificarea și, dacă este cazul, prin cuantificarea unora dintre efectele sale și, astfel, să se contribuie la calitatea deciziilor Comisiei. Prin urmare, este necesar, atunci când Comisia intenționează să își întemeieze decizia pe astfel de modele, ca părțile care fac notificarea să fie puse în măsură să își prezinte observațiile în această privință.
- 34 Divulgarea acestor modele și a alegerilor metodologice care susțin elaborarea lor se impune cu atât mai mult cu cât contribuie, astfel cum a arătat avocata generală la punctul 43 din concluzii, la conferirea unui caracter echitabil procedurii, în conformitate cu principiul bunei administrări prevăzut la articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.
- 35 Comisia pretinde totuși că nu are obligația de a divulga toate modificările aduse unui model elaborat cu colaborarea părților la operațiune și pe care se întemeiază obiecțiile comunicate. Comisia subliniază că, într-un astfel de stadiu, obiecțiunile pot evolua, iar modificările aduse modelelor sunt asimilabile unor documente interne nesupuse accesului la dosar.
- 36 Desigur, comunicarea privind obiecțiunile este, prin natură, provizorie și susceptibilă de modificări la momentul evaluării efectuate ulterior de Comisie, pe baza observațiilor care i-au fost prezentate în răspuns de părți și a altor constatări de fapt (Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctul 63). Ca urmare a acestui caracter provizoriu, comunicarea privind obiecțiunile nu împiedică deloc Comisia să își modifice poziția în favoarea întreprinderilor implicate, fără să fie totuși obligată să explice eventualele diferențe față de evaluările sale provizorii conținute în această comunicare (Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctele 63-65).
- 37 Totuși, aceste considerații nu permit să se considere că Comisia poate modifica după comunicarea privind obiecțiunile substanța unui model econometric pe care intenționează să își întemeieze obiecțiile fără să aducă această modificare la cunoștința întreprinderilor interesate și fără să le permită să își prezinte observațiile în această privință. O asemenea interpretare ar fi astfel contrară principiului respectării dreptului la apărare și dispozițiilor articolului 18 alineatul (3) din Regulamentul nr. 139/2004, care, pe de o parte, impune ca Comisia să își fundamenteze deciziile numai pe obiecțiunile asupra cărora persoanele interesate au putut să își prezinte observațiile și, pe de altă parte, prevăd un drept de acces la dosar permis cel puțin părților direct implicate. Este de asemenea exclus ca astfel de elemente să poată fi calificate drept documente interne, în sensul articolului 17 din Regulamentul nr. 802/2004.
- 38 Pe de altă parte, trebuie amintit că imperativul celerității care caracterizează economia generală a Regulamentului nr. 139/2004 impune Comisiei respectarea unor termene stricte pentru adoptarea deciziei finale (Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punctul 49). Comisia are obligația de a concilia acest imperativ al celerității cu respectarea dreptului la apărare.
- 39 În speță, după ce a expus în mod fidel la punctele 199 și 200 din hotărârea atacată cerințele decurgând din principiul respectării dreptului la apărare, Tribunalul a formulat diverse constatări de ordin factual care nu au fost contestate de Comisie în recursul său.
- 40 Astfel, Tribunalul a constatat la punctele 201 și 211-213 din hotărârea atacată că Comisia se întemeiează pe versiunea finală a modelului econometric pentru a identifica numărul de state membre pe teritoriul cărora operațiunea de concentrare proiectată ar conduce la un obstacol substanțial în calea concurenței efective.

- 41 La punctul 202 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat că versiunea finală a modelului econometric fusese adoptată la 21 noiembrie 2012, respectiv cu mai mult de două luni înainte de adoptarea deciziei în litigiu, și, la punctul 203, că Comisia nu comunicase această versiune finală UPS. La punctele 205-208 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că modificările din versiunea finală menționată, în raport cu modelele discutate în cursul procedurii administrative, nu erau neglijabile.
- 42 În plus, după cum a arătat avocata generală la punctul 61 din concluzii, Comisia nu a prezentat niciun element care să dovedească motivele concrete pentru care i-ar fi fost imposibil în practică, la acel moment, să acorde UPS un termen scurt de răspuns pentru a o asculta cu privire la versiunea finală menționată.
- 43 Având în vedere aceste elemente, Tribunalul a putut concluziona la punctul 209 din hotărârea atacată, fără a săvârși o eroare de drept, că „Comisia nu poate invoca faptul că nu avea obligația de a comunica reclamantei modelul final al analizei econometrice înainte de adoptarea deciziei [în litigiu]”.
- 44 În consecință, se impune respingerea celui de al doilea și a celui de al treilea aspect ale primului motiv ca neîntemeiate.

Cu privire la consecințele care trebuie deduse dintr-o încălcare a dreptului la apărare

– Argumentația părților

- 45 Comisia contestă, prin intermediul primului și al celui de al doilea aspect ale celui de al doilea motiv și prin intermediul primului și al celui de al doilea aspect ale celui de al patrulea motiv, aprecierea Tribunalului de la punctul 210 din hotărârea atacată, prin care acesta a statuat că „dreptul la apărare al reclamantei nu a fost respectat, astfel încât se impune anularea deciziei [în litigiu], cu condiția ca reclamanta să fi demonstrat în mod suficient nu faptul că, în lipsa acestei neregularități procedurale, decizia [în litigiu] ar fi avut un conținut diferit, ci că ar fi putut avea o șansă, chiar redusă, de a-și asigura mai bine apărarea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 octombrie 2011, Solvay/Comisia, C-109/10 P, EU:C:2011:686, punctul 57)”.
- 46 În primul rând, Comisia susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin aplicarea în prezenta speță a criteriului jurisprudențial stabilit la punctul 57 din Hotărârea din 25 octombrie 2011, Solvay/Comisia (C-109/10 P, EU:C:2011:686).
- 47 În timp ce acest criteriu ar privi doar consecințele care trebuie deduse din omisiunea de a comunica un document dezincriminator, modelul econometric în cauză ar fi nu un element de probă, ci un instrument care permite Comisiei să aprecieze efectele probabile ale concentrării asupra prețurilor. Totuși, dacă ar fi un element de probă, acest model ar fi doar un element potențial dezincriminator. Simplul fapt că modelul a condus la reducerea de la 29 la 15 a numărului de piețe naționale în care concentrarea ar putea constitui un obstacol semnificativ în calea concurenței efective ar fi insuficient în această privință. În plus, împrejurarea că unul dintre factorii reținuți de Comisie era mai defavorabil în comunicarea privind obiecțiunile decât în decizia finală nu ar permite în sine să se considere că elementele de probă utile aprecierii acestor factori ar fi devenit, în stadiul acestei decizii, elemente dezincriminatoare.
- 48 Comisia deduce din aceasta că Tribunalul ar fi trebuit să aplice regula privind încălcarea dreptului la apărare care rezultă din necomunicarea documentelor incriminatoare care reiese din Hotărârea din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, EU:C:2004:6, punctele 72 și 73), potrivit căreia eliminarea dintre mijloacele de probă a unui document incriminator necomunicat poate conduce la anularea deciziei atacate doar în lipsa oricăror alte dovezi documentare de care părțile au avut cunoștință în cursul procedurii administrative.

- 49 În al doilea rând, Comisia susține că, chiar dacă s-ar fi adus totuși atingere dreptului la apărare al UPS, o asemenea atingere nu putea conduce, în orice caz, la anularea deciziei în litigiu, contrar celor statuate de Tribunal la punctul 222 din hotărârea atacată.
- 50 Comisia amintește că a susținut în argumentația sa în primă instanță că este suficient să se constate un obstacol semnificativ în calea concurenței efective pe o singură piață pentru a declara o operațiune de concentrare incompatibilă cu piața internă. Or, în Danemarca și în Țările de Jos, operațiunea proiectată ar fi generat în același timp un obstacol semnificativ în calea concurenței efective și un efect negativ clar asupra prețurilor. Cel puțin pentru aceste două piețe, orice eroare în ceea ce privește modelul econometric referitor la nivelul prețurilor ar fi, așadar, fără consecințe, întrucât constatarea unui obstacol în calea concurenței se bazează pe alți factori. Ținând cont de aceste elemente, Comisia consideră că Tribunalul ar fi trebuit să respingă motivul întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare ca inoperant.
- 51 În sfârșit, potrivit Comisiei, UPS nu ar putea invoca faptul că, dacă ar fi avut cunoștință despre versiunea finală a modelului econometric, ar fi fost în măsură să propună măsuri corective.
- 52 UPS contestă argumentația Comisiei.

– *Aprecierea Curții*

- 53 După cum s-a subliniat la punctele 32-34 din prezenta hotărâre, modelele econometrice sunt, prin natura și prin funcția lor, instrumente cantitative utile analizei prospective pe care Comisia o realizează în cadrul procedurilor de control al concentrărilor. Fundamentele metodologice pe care se bazează aceste modele trebuie să fie cât mai obiective posibil pentru a nu aduce atingere rezultatului acestei analize într-un sens sau în altul. Aceste elemente contribuie astfel la imparțialitatea și la calitatea deciziilor Comisiei, de care depinde, în ultimă instanță, încrederea pe care publicul și întreprinderile o acordă legitimității procedurii de control al concentrărilor Uniunii.
- 54 Ținând cont de aceste caracteristici, un model econometric nu poate fi calificat drept document incriminator sau dezincriminator pe baza sensului rezultatelor pe care le are și a utilizării sale subsecvente în scopul fundamentării sau al respingerii anumitor obiecții față de o operațiune de concentrare. Din perspectiva respectării dreptului la apărare, problema dacă lipsa comunicării către părțile la o operațiune de concentrare a unui model econometric justifică anularea deciziei Comisiei nu depinde de calificarea prealabilă a acestui model ca document incriminator sau ca document dezincriminator, după cum a arătat în esență avocata generală la punctul 40 din concluzii.
- 55 Ținând cont de importanța modelelor econometrice pentru analiza prospectivă a efectelor unei concentrări, majorarea pragului probatoriu impus pentru anularea unei decizii ca urmare a unei încălcări a dreptului la apărare rezultând, ca în prezenta cauză, din lipsa comunicării alegerilor metodologice, în special în ceea ce privește tehnicile statistice, care sunt inerente acestor modele, după cum susține în esență Comisia, ar fi contrară obiectivului care constă în stimularea acesteia să dea dovadă de transparență în elaborarea modelelor econometrice folosite în procedurile de control al concentrărilor și ar aduce atingere efectivității controlului jurisdicțional subsecvent al deciziilor sale.
- 56 Rezultă din aceste elemente că Tribunalul nu a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctul 210 din hotărârea atacată, că „dreptul la apărare al reclamantei nu a fost respectat, astfel încât se impune anularea deciziei [în litigiu], cu condiția ca reclamanta să fi demonstrat în mod suficient nu faptul că, în lipsa acestei neregularități procedurale, decizia [în litigiu] ar fi avut un conținut diferit, ci că ar fi putut avea o șansă, chiar redusă, de a-și asigura mai bine apărarea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 octombrie 2011, Solvay/Comisia, C-109/10 P, EU:C:2011:686, punctul 57)”.

- 57 Pe cale de consecință și în mod contrar celor susținute de Comisie, Tribunalul nu putea declara ca inoperant motivul întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare invocat de UPS în primă instanță ca urmare a faptului că, în ceea ce privește piețele daneză și neerlandeză, Comisia ar fi constatat existența unui obstacol semnificativ în calea concurenței efective independent de orice luare în considerare a modelului econometric.
- 58 Prin urmare, trebuie să se respingă primul și al doilea aspect ale celui de al doilea motiv, precum și primul și al doilea aspect ale celui de al patrulea motiv.

Cu privire la încălcarea obligației de motivare

– Argumentația părților

- 59 În primul rând, prin intermediul primului aspect al primului motiv și al celui de al doilea aspect al celui de al treilea motiv, Comisia contestă punctul 198 din hotărârea atacată, care are următorul cuprins:

„În ceea ce privește primul său aspect, privind efectele probabile ale concentrării asupra prețurilor, al doilea motiv implică să se verifice dacă dreptul la apărare al reclamantei a fost afectat de condițiile în care analiza econometrică în cauză s-a bazat pe un model econometric diferit de cel care a făcut obiectul unei dezbateri în contradictoriu în cursul procedurii administrative.”

- 60 Tribunalul ar fi omis astfel să se pronunțe cu privire la argumentația Comisiei, rezumată la punctul 181 din hotărârea atacată, prin care aceasta susținea că, întrucât comunicarea privind obiecțiunile are doar un caracter provizoriu, aceasta are dreptul de a modifica sau de a adăuga elemente ulterior, cu condiția ca decizia să formuleze aceleași obiecțiuni ca și cele deja comunicate părților. Or, lipsa luării în considerare, într-un mod corect din punct de vedere juridic, a oricărui argument invocat de o parte în primă instanță ar constitui o eroare de drept (Hotărârea din 2 aprilie 2009, France Télécom/Comisia, C-202/07 P, EU:C:2009:214, punctul 41). Întrucât nu a dat nici cea mai mică explicație cu privire la motivele pentru care a considerat că nu era necesar să se răspundă la argumentul principal al Comisiei, Tribunalul și-ar fi încălcat obligația de motivare (Hotărârea din 19 decembrie 2012, Mitteldeutsche Flughafen și Flughafen Leipzig-Halle/Comisia, C-288/11 P, EU:C:2012:821, punctul 83).
- 61 În al doilea rând, prin intermediul primului aspect al celui de al treilea motiv, Comisia reproșează Tribunalului că a omis să ia act de argumentația dezvoltată în primă instanță în răspunsurile sale la întrebările Tribunalului adresate în urma ședinței din 6 aprilie 2016, potrivit căreia utilizarea în modelul econometric a unei variabile continue pentru stadiul previziunii este nu numai justificată, ci, în plus, „decurge în mod intuitiv” din metodologia propusă de UPS cu privire la stadiul evaluării. Nu s-ar putea afirma că hotărârea atacată conține o motivare, chiar și implicită, cu privire la acest aspect, astfel încât nu se poate considera că Tribunalul a examinat argumentele Comisiei.
- 62 În al treilea rând, prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv și prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al patrulea motiv, Comisia arată că Tribunalul, la punctele 198-222 din hotărârea atacată, a omis să răspundă la argumentația prin care aceasta susținea că motivul UPS întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare era inoperant, ca urmare a faptului că constatarea unui obstacol semnificativ în calea concurenței efective pe piețele daneză și neerlandeză nu se baza în mod exclusiv pe rezultatele modelului econometric. Ar fi contradictoriu pentru hotărârea atacată să pronunțe anularea deciziei în litigiu pentru încălcarea dreptului la apărare după ce a constatat, la punctele 217 și 218 din hotărârea atacată, că versiunea finală a modelului econometric, pe de o parte, „a putut, cel puțin în anumite state membre, să contracareze informațiile calitative luate în considerare de Comisie” și, pe de altă parte, i-a permis acesteia din urmă să reducă numărul de state în care operațiunea de concentrare ar fi condus la un obstacol semnificativ în calea concurenței efective.

63 UPS contestă argumentația Comisiei.

– *Aprecierea Curții*

- 64 În ceea ce privește prima critică, enunțată în primul aspect al primului motiv și în al doilea aspect al celui de al treilea motiv, este suficient să se constate că, prin motivele care figurează la punctele 198-209 din hotărârea atacată, Tribunalul a răspuns în mod implicit, dar necesar, la argumentația Comisiei rezumată la punctul 181 din hotărârea atacată. În consecință, este necesar să se respingă această primă critică ca nefondată.
- 65 În ceea ce privește a doua critică, enunțată în primul aspect al celui de al treilea motiv, trebuie amintit că, prin motivele expuse la punctele 198-208 din hotărârea atacată, Tribunalul și-a justificat în mod legal aprecierea care figurează la punctul 209 din această hotărâre, potrivit căreia „Comisia nu poate invoca faptul că nu avea obligația de a comunica reclamantei modelul final al analizei econometrice înainte de adoptarea deciziei [în litigiu]”.
- 66 Tribunalul a constatat, în special la punctul 205 din hotărârea atacată, că modificările aduse de Comisie modelului econometric nu erau neglijabile. În plus, Tribunalul a arătat la punctul 207 din hotărârea atacată că „Comisia [se întemeiase] pe o variabilă discretă în stadiul estimării și pe o variabilă continuă în stadiul prognozării” și a statuat la punctul 208 din această hotărâre că, „deși utilizarea unei variabile discrete [făcuse] obiectul unor discuții repetate în cursul procedurii administrative, nu [reieșea] din dosar că aceeași [ar fi fost] și situația aplicării unor variabile diferite în diferitele etape care alcătuiesc analiza econometrică”.
- 67 Pentru aceste motive, Tribunalul și-a justificat în mod legal decizia și a respins în mod implicit, dar necesar, argumentația prin care Comisia susținea că UPS ar fi fost „în mod intuitiv” în măsură să identifice modificările aduse modelului econometric. În consecință, este necesar să se respingă a doua critică ca nefondată.
- 68 În ceea ce privește a treia critică, enunțată în al doilea aspect al celui de al doilea motiv, precum și în al treilea aspect al celui de al patrulea motiv, este suficient să se constate că această argumentație se bazează pe premisa potrivit căreia Tribunalul a săvârșit o eroare de drept statuând, la punctul 210 din hotărârea atacată, că încălcarea dreptului la apărare constatată ar conduce la anulare, „cu condiția ca reclamanta să fi demonstrat în mod suficient nu faptul că, în lipsa acestei neregularități procedurale, decizia [în litigiu] ar fi avut un conținut diferit, ci că ar fi putut avea o șansă, chiar redusă, de a-și asigura mai bine apărarea”. Or, pentru motivele expuse anterior la punctele 53-58 din prezenta hotărâre, această premisă este eronată. În consecință, a treia critică trebuie respinsă ca nefondată.
- 69 Rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că recursul trebuie să fie respins în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 70 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât UPS a solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta a căzut în pretenții, se impune obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată.

Semnături